

**„Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”
és „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók
számára” kiskereskedelmi piacokról
a 2. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása**

A határozat száma: DH-16173-40/2007. (2007.09.13.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (a továbbiakban: **Ajánlás**) Mellékletében 1. és 2. számmal jelölt, a címben szereplő piacokat elemezte. A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

- a) A szolgáltatást lakossági illetve nem lakossági előfizetők részére nyújtják
- b) a szolgáltatás helyhez kötött előfizetői hozzáférési ponton érhető el,
- c) a szolgáltatások köre az alábbi funkciókat tartalmazza:
 - hozzáférés létesítése és üzembe helyezése;
 - napi 24 órás készenlét hívások indítására és fogadására
 - hívások fogadása a telefonhálózat többi előfizetőjétől;
 - díjmentes segélyhívások a meghatározott segélyhívó számok hívásával;
 - telefonkönyv rendelkezésre bocsátása;
 - egyéb havidíjas szolgáltatások igénybevételeének lehetősége;
 - az esetek jelentős részében lehetőség a fémes hurok kihasználására szélessávú adatátviteli hozzáférés céljára
 - a hozzáférés fenntartása és hibaelhárítás jogszabályokban meghatározott minőségi követelmények szerint
 - egyéb, nem forgalmi jellegű szolgáltatások.

A Tanács megvizsgálta, hogy vannak-e olyan, a nemzeti sajátosságok által indokolt esetek, amelyek miatt az Ajánlásban meghatározott tárgyi piactól való eltérés válhat szükségessé. A Tanács nem tartotta indokoltnak az Ajánlástól való eltérést.

A Tanács külön kitérve a nyilvános telefonok státuszára, megállapította, hogy a nyilvános állomások, azok létesítése és a hozzáférési szolgáltatások meghatározása szerinti használata, valamint az ezzel kapcsolatban befolyó bevétel a lakossági piac része.

Ugyancsak megállapította a Tanács, hogy a hozzáférési és a forgalmi szolgáltatások piacainak szétválasztása – egyezően az Ajánlás mellékletében foglaltakkal – indokolt, ezeket a továbbiakban külön piacnak tekinti és megalapozottnak ítélte a lakossági/nem lakossági piacok megkülönböztetését.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges **keresleti helyettesítés** vizsgálata során a Tanács megvizsgálta, hogy elméletileg mely szolgáltatások jöhetnek szóba a korábban meghatározott bejelentett szolgáltatás helyettesítőjeként. Ebből kiindulva a Tanács a következő, a fogyasztók számára hozzáférhető helyettesítési lehetőségeket vizsgálta meg:

1. mobil rádiótelefon,
2. bérelt vonal,
3. számítógépes kommunikációs állomás

révén megvalósuló hozzáférési lehetőség a nyilvános elektronikus hírközlési hálózathoz.

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti.

NHH Piacelemzési Igazgatóság

A Tanács megvizsgálta a helyhez kötött telefon hozzáférés helyettesíthetőségét **mobil rádiótelefon** hozzáféréssel. Vizsgálatának eredményeképpen megállapította, hogy a bejelentett szolgáltatás egyes funkcionális összetevői teljesíthetők mobil rádiótelefon hozzáférés igénybevétele esetén is. A Tanács azonban eltéréseket talált a szolgáltatás egyéb, lényeges funkcionális összetevői és igénybevételi körülményei vonatkozásában. Ezért a Tanács a mobil rádiótelefon hozzáférést nem tekintette helyettesítő szolgáltatásnak.

A **bérelt vonal** önmagában nem hozzáférés-típus, adott esetben helyhez kötött hálózati hozzáférés meghosszabbítása lehet csupán, így az a helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférést nem helyettesíti.

Az **Internet elérése** telefonhívások céljából számítógépről, nem az Azonosítók Nemzeti Felosztási Terve alapján végzett címezéssel, nem alkalmazható a telefon hozzáférés helyettesítésére.

A **kínálati helyettesítés** vizsgálata során a Tanács megvizsgálta a szóba jöhető vállalkozásokat, melyeknek meglévő hálózatauk alapvetően alkalmas e szolgáltatások nyújtására. Megállapította, hogy három ilyen lehetséges vállalkozás típus létezik, mely részben alkalmas infrastruktúrával rendelkezik:

1. vezetékes műsorelosztó szolgáltatók
2. nem nyilvános (magánhálózattal rendelkező) helyhez kötött telefon tevékenységet végző vállalkozások,
3. áramszolgáltató vállalatok.

A Tanács megállapította, hogy a piactalépés a meglévő korszerű infrastruktúrán túlmenően jelentős beruházásokat igényel. Emellett a vezetékes telefon hálózatépítés igen költséges vállalkozás, így a Tanács megállapította, hogy kínálati oldalról helyettesítő hatás nincs.

A Tanács a piac **földrajzi kiterjedését** a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozza meg. A legfontosabb vizsgálandó tényezők ennek során a következők voltak:

- Helyi hálózattal való lefedettség,
- Jelentős előfizetői bázis megléte,
- A szolgáltatás bejelentése, valamint a lekötött és/vagy kijelölt számmezők az egyes számozási körzetekben

A vizsgálat eredménye alapján a Tanács megállapította, hogy a számozási körzetek egyenkénti megvizsgálásával és fokról fokra haladó csoportosításával 5 db olyan földrajzi piac határozható meg, amelyek egymástól a nyújtott és igénybevett szolgáltatásokat tekintve nem, csak földrajzi területükben különböznek, és együttesen lefedik Magyarország egész területét. Ezek a Matáv Rt., az Emitel, a Hungarotel, az Invitel és a Monor Telefon Kft. által ellátott számozási területek.

II. Érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A Tanács megállapította, hogy a vezetékes piacokra történő belépés tekintetében adminisztratív és jogi korlátok lényegében nincsenek.

A strukturális korlátokat illetően új hálózat létesítése jelentős beruházással, és így az elsüllyedt költség veszélyével jár.

A Tanács megállapította, hogy a meghatározott piacokon a verseny a vizsgálati időtávon belül nem közeledik a hatékony versenyhez, valamint, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piacok szabályozásához.

Fentiek alapján szükséges a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés;
- a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés;
- vertikális integráció.

A Tanács megállapította, hogy az öt volt koncessziós szolgáltató több évre visszamenően 99% feletti piaci részesedéssel rendelkezik a saját hálózata által meghatározott piacokon. Az érintett piacokon a nehezen megkettőzhető infrastruktúra fölötti ellenőrzést ugyanazok a szolgáltatók gyakorolják, amelyek egyébként is döntő piaci részesedéssel bírnak. A vertikális integráció a vizsgált piacok esetében fennáll.

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piacokon a verseny nem eléggé hatékony és a következő vállalkozások jelentős piaci erővel rendelkeznek a vizsgált piacokon:

Magyar Telekom Nyrt.
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
Hungerotel Távközlési Zrt.
Emitel Távközlési Zrt.
Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.

IV. Kötelezettségek kirovása

Tekintettel arra, hogy a vizsgált érintett piacon az említett JPE-vel rendelkező szolgáltatók piaci ereje várhatóan tartós marad, az ex ante szabályozásnak azt kell biztosítania, hogy a JPE-vel rendelkező szolgáltatók sem árazási eszközökkel, sem nem-árazási diszkriminatív módszerek alkalmazásával ne élhessenek vissza gazdasági erőfölényükkel.

A Tanács a piacelemzés lefolytatását követően megállapította, hogy a jelen gazdasági környezetben, ahol még nem kellően hatékony a verseny, továbbra is szükség van kiskereskedelmi árszabályozásra.

A Tanács az indokolatlanul magas díjak alkalmazásának megtiltását tartja arányos és indokolt kötelezettségnek, ezért a fogyasztói árindex mértékét meghaladó díjnövelést megtiltja.

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH észrevételeiben javasolta, hogy a hatóság a hangsúlyt a nagykereskedelmi piacok szabályozására helyezze. Kért részletesebb indoklást az IP telefon szerepének megítéléséhez és a nagykereskedelmi vonalbérlet bevezetésének az elutasításához, valamint annak a

kifejtéséhez, hogy a díjsomagok miért nem képviselnek versenyproblémát önmagukban. A Tanács a felvetésekre részletes válaszokat adott.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez az Emitel Zrt., a Hungarotel Zrt. (a PanTel Kft.-vel összhangban), az Invitel Zrt., a Magyar Telekom Nyrt., a Tele2 Kft. és az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület adott észrevételeket. A főbb észrevételek az árindex számítására, a fix-mobil helyettesítés kérdésére, a hűség szerződések szabályozására és egyéb, inkább formai kérdésekre terjedtek ki. Ezeket a Tanács megválaszolta, illetve egy részüket a végleges határozatban figyelembe vette.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

A Bizottság értékelő levelében (Comment Letter) két javaslatot vetett fel:

- kérte a Tanácsot, hogy kísérje figyelemmel a mobil rádiótelefon szolgáltatók „home zone” típusú szolgáltatását, amely lehet helyettesítője a helyhez kötött vezetékes szolgáltatásnak,
- bár a Tanács a bevezetést nem határozta el, de felhívja a figyelmet arra, hogy véleménye szerint a nagykereskedelmi vonalbérlet alkalmas eszköz lehet a hozzáférési piac torzulásának az orvoslására.

Mindezek mellett a Bizottság a határozatot notifikálta.

A Tanács 2007. szeptember 13-án jóváhagyta a DH-16173-40/2007. számú, üzleti titokmentes határozatot.